

Årsplan 2021-2022

Velkommen til Læringsverkstedet Sauarhagene

Vi er en barnehage som vil at de barna vi møter i vår hverdag, fullt ut skal oppleve og forstå hvor viktige de er. Hvert enkelt barn gir oss mulighet til å formidle med smil, klemmer og mange gode ord, hvor verdifullt det er. Vårt mål er at alle barn skal bli sett, hørt og tatt vare på. Det er slik hele vårt pedagogiske konsept er blitt til. Vi ser frem til et nytt og spennende år med fokus på lekende læring, samspill og mestring.

«Engasjerte, oppfinnsomme og omsorgsfulle

Barnehagen vår

Sauarhagene åpnet dørene 2013 og i 2016 ble vi en del av Læringsverkstedet. Barnehagen har plass til 70 barn fordelt på 3 avdelinger, hvorav 2 avdelinger ligger på Nordagutu i Midt-Telemark kommune og 1 avdeling ligger på Hjuksebø i Notodden kommune. Begge barnehagene ligger i naturskjønne omgivelser med skogen som nærmeste nabo. Vi tar barnehagen ut i skogen og skogen inn i barnehagen.

I barnehagen vår vektlegger vi at barna lærer gjennom lek. Leken er barnas hovedvirksomhet og barnas naturlige uttryksmåte, og er derav selve grunnstammen i alle aktivitetene i barnehagen.

Vi ønsker at barna forlater barnehagen med gode naturopplevelser, vennskspsrelasjoner, sosialkompetanse og en ryggsekk med gode verdier til grunn, alt i samarbeid med foreldrene.

Læringsverkstedet

Læringsverkstedet er en privat barnehagekjede som eier og driver barnehager i store deler av Norge. I våre barnehager får barn et godt grunnlag for livslang læring – i kunnskap, vennskap, trygghet og glede. Leken og lekens egenverdi er sentralt i arbeidet med å skape en god barndom for alle. Vårt pedagogiske arbeid med barna bygger på lekende læring, samspill og mestring.

For mer informasjon om Læringsverkstedet og våre barnehager se vår hjemmeside: <https://laringsverkstedet.no>

Innhold

Velkommen til Læringsverkstedet Sauarhagene	1
Visjon og verdier	3
Barnehagens formål og innhold	5
Læringsverkstedets pedagogiske konsept.....	5
Lekende læring, samspill og mestring	5
Omsorg, lek og læring.....	6
Barns medvirkning	6
Kommunikasjon og språk.....	7
Læringsverkstedets og Sauarhagenes satsningsområde.....	7
På vei til å bli en «naturbarnehage».....	8
Et godt måltid.....	8
Samarbeid mellom barnehage og foreldre.....	9
Foreldrenes medvirkning.....	9
Overganger og tilrettelegging.....	10
Skolestartere	11
Risikofyllt lek.....	11
Trafikksikker barnehage	12
Vår pedagogiske virksomhet.....	13
Rammeplanens 7 fagområder = Læringsverkstedets 5 fagtema.....	14
Progresjonsplan	15
Årshjul	16
Bakgrunnsdokumenter	17

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2018, § 1 Formål). Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

Formål med årsplan

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Rammeplanen påpeker at årsplanen er et arbeidsredskap for personalet som skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser. Med utgangspunkt i rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Årsplanens funksjon

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehagelov i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet.

Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og pedagogiske arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet.
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.
- Synliggjør barnehagens fortolkning og realisering av rammeplanen.
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Visjon

Vi ser på barna som verdens viktigste verdier og det mest verdifulle vi har. Barna er verdens framtid. Vår visjon peker framover og viser vei for alt av arbeid i Læringsverkstedet:

«Vi får verdens viktigste verdier til å vokse»

Våre verdier

Vi skal være **«Leken og ambisiøs»**. Vi byr på oss selv og har det moro. Samtidig har vi klare mål og kraft til å nå dem.

Vi skal være **«Raus og tydelig»**. Vi har takhøyde og frihet samtidig som vi har rammer og retningslinjer som gjør det trygt å være raus i møte med barn og foreldre.

Barnehagen bidrar til å danne et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse for barna i et demokratisk samfunn. Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid.

Disse er:

- Demokrati og danning
- Mangfold og gjensidig respekt
- Likestilling og likeverd
- Bærekraftig utvikling
- Livsmestring og helse

Hjertekultur

Målet med hjertekulturen er å skape en varm og inkluderende barnehage, der alle barn får gode muligheter til å utvikle seg sosialt, gjennom lek og samspill. Innenfor en slik kultur ser vi at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre. Barna skal få oppleve å føle seg verdifulle gjennom å bli sett, forstått, respektert og få hjelp og støtte til det de har behov for. «Hjertekultur» kan defineres som; «en atmosfære der alle blir inkludert, og der vi har omsorg for hverandre».

Hvordan?

- Vi leter etter det gode i voksne og barn og vil hverandre vell.
- Vi er omsorgsfulle og støttende som er en viktig forutsetning for å skape et varmt og inkluderende sosialt miljø hvor barna er aktive deltakere.
- Vi skaper inkluderende fellesskap og forebygger utestengelse og mobbing.
- Gi hvert barn sin plass i fellesskapet som ingen andre kan ta.
- Vi fremsnakker istedenfor å baksnakke og har en god tilbakemeldingskultur.

Demokrati og danning

Demokrati og danning i Sauarhagene handler om å tilpasse barnehagehverdagen til barnets behov. Vi prøver, vurderer og evaluerer i samarbeid med barnas hjem.

Alle skal få rom til å si sin mening og personalets barnesyn påvirker også hvordan barn ser på barn. Personalet i Sauarhagene skal være bevisst i møte med barn, det handler om å gi ros når ting utvikler seg, minne barn om egen utvikling og undersøke barnas intensjoner. Danning er alt vi gjør i barnehagen, men grunleggende: Se hvert enkelt barn!

Hvordan?

- Lære respekt for hverandre i et fellesskap
- Holde en god stemning
- Være tydelig til forventninger i ulike situasjoner
- hjelpe barn til å finne gode verktøy og mestre sosiale koder
- Veilede barn i hva det betyr å vise forståelse for andre
- Anerkjennelse hverandres ulikheter og oppmuntre til forskjeller
- Erfare og være med i en formell demokratisk prosess i viktige temaer

Livsmestring og helse

Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

Oppdager vi krenkelser eller mobbing, håndterer vi, stopper og følger opp dette. Personalet vårt er varme mennesker med hjerte for hvert enkelt barn. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

Livsmestring er å være den du er, samtidig som du lar andre være den de er.

Den kroppslige leken er viktig for barns utvikling både motorisk og mentalt. Barnehagen tilrettelegger for variasjoner og utfordringer både ute og inne.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal gi alle barn like muligheter for utvikling, læring og deltakelse i et fellesskap med naturen som arena.

Hvert barn er unikt og et verdifullt menneske som skal møtes med respekt og annerkjennelse.

Mangfold og gjensidig respekt

Mangfold og variasjoner i personlige egenskaper er en viktig verdi. Alle skal føle seg verdifulle og Sauarhagene ønsker å ha et miljø der alle opplever respekt, trygghet og tillit.

Bærekraftig utvikling

Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Gjennom lek, læring og nærhet til naturen skal barna lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Hvordan?

- Vi høster av naturens spisskammer, men lar alltid noe stå igjen. Vi tar kun det vi trenger.
- Vi resirkulerer og ser muligheter for å skape fremfor å kaste
- Vi tar alltid med oss søppel og plast vi finner tilbake til barnehagen

Barnehagens formål og innhold

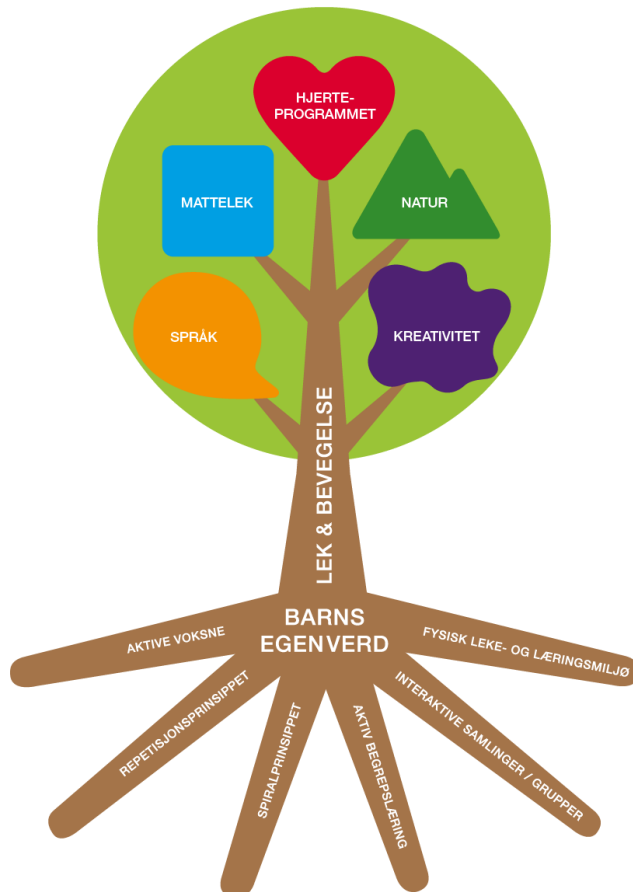
Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering (Barnehageloven, 2018, § 1 Formål, 3. ledd). Læringsverkstedets pedagogikk er vår fortolkning av innholdet i rammeplanen og ivaretar rammeplanens føringer. Hvert barn er et unikt og verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse.

Læringsverkstedets pedagogiske plattform

Den norske barnehagetradisjonen bygger på et helhetlig læringssyn.

Med **Hjertekultur** og **Lekende læring, samspill og mestring**, ivaretar vi barnehagens samfunnsmandat (Lov om barnehager, 2018) og rammeplanens føringer for barnehagens innhold og oppgaver. Omsorg og lek, læring og dannelse er svært viktige elementer i grunnlaget for Læringsverkstedets pedagogikk.

Barns egenverd er kjernen i vårt pedagogiske konsept og sentralt i alt vårt arbeid. Hvert enkelt barn er kompetent og har iboende ressurser som skal få komme til uttrykk og utvikles i barnehagen. Barns egen nysgjerrighet og undring legger grunnlaget for livslang læring. Barn skal støttes og oppmuntres til å uttrykke seg, bli synlig og ha rom for medvirkning. For oss handler det om å gi barn rom, i både i fysisk og psykisk forstand, for å uttrykke seg sammen med andre. Leken skal vies stor plass i vårt pedagogiske arbeid. Hvert enkelt barn skal oppleve å bli sett, hørt og forstått av anerkjennende, tydelige og ansvarsfulle voksne.

Lekende læring, samspill og mestring

Barns utvikling og læring skjer gjennom leken. Personalet har et ansvar i å tilrettelegge for gode lekemiljøer.

Med lekende læring, samspill og mestring skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg, og bli den beste utgaven av seg selv.

Et av barndommens særpreg er samspill i lek, der initiativ, fantasi og engasjement vil kunne finne sted. Barn skal få undre seg og stille spørsmål, søke opplevelser og gjøre erfaringer på egne læringsarenaer. Barnehagen skal gi rom for barns ulike perspektiver og opplevelsesverdener.

Omsorg, lek og læring

Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek. Det skal gis gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.

Naturen gir mange muligheter for bevegelse og kreativ lek. I naturen kan barna leke og lære innenfor alle fagområdene og naturen er en fantastisk lekearena. Barna må finne gode løsninger, og ta være på seg selv og de andre i gruppen. Personalet legger tilrette for lek og læring året rundt, og deltar aktivt og er gode rollemodeller.

Hvordan?

- Personalet er bevisst sin rolle i leken, og veileder barna slik at leken er posistiv.
- Vi bruker lekegrupper og tilrettelegger for utvikling av lekekompetanse.
- Personalet observerer aktivt og verner om den gode leken.

Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal får hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og fellesskap. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre.

Hvordan?

- Samtaler f.eks. ved konflikthåndtering
- Deler barn i mindre grupper
- Hjelpe/veilede barn til å sette ord på følelser
- Bevisstgjøre språkbruk

Læring

Barnehagen er en læringsarena som skal legge fundamentet for videre utdannning og læring.

Hverdagen skal fremmes av barnas interesser og være lystbetont, noe som krever fleksible voksne.

Hvordan?

- I barnehagen vår vektlegger vi at barna lærer gjennom lek.
- Vi arbeider ut ifra «barn lærer av barn» prinsippet.
- Barnet skal få bruke hele kroppen og alle sansene i sine læringsprosesser
- Stimulere og anerkjenne barnas læringsprosesser gjennom nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær.

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jmf. Barnehageloven §3, grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1

Hvordan?

- Vi har romslighet i planer; barns innspill skal tas hensyn til. Barns modenhet og alder skal vektlegges.
- Barna erfarer at egne opplevelser og perspektiv er verdt å komme med, også når de er ulike andres.

Kommunikasjon og språk

Barn utvikler språket sitt når de deltar i aktiviteter, og snakker med andre. Gjennom ulike former for lek utvikles barnas språk og språkforståelse. Alle ansatte skal skape gode og varierte språkmiljøer både inne og ute som påvirker leken, aktivitetene og barnas språkutvikling.

Hvordan:

- Med naturen som bakteppe har vi magiske samlingstunder i skogen, hvor både eventyr, sanger og fortellinger er en del av et godt språkstimulerende miljø
- Invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål
- Personalet gir barna mulighet til å oppleve og forstå ord i begreper i kontekst gjennom høytlesning.

Læringsverkstedets satsningsområde

Relasjonskompetanse er
Læringsverkstedets
satsningsområde.

Barns trivsel er den voksnes ansvar, og gode relasjoner er avgjørende i dette samspillet. Vi tror på at gode relasjoner, som en rød tråd i alt vi gjør, hever kvaliteten i barnehagen. Det bidrar til å skape et inkluderende leke- og læringsmiljø.

Kvaliteten på relasjonene og samhandling mellom ansatte og barn er særlig viktig for barns trygghet og utvikling. Å utvikle gode sosiale ferdigheter, empati og vennskap i barndommen er viktig for å kunne utvikle et godt selvbilde. Gode relasjoner vil igjen få betydning for trivsel, utvikling og læring.

Barnehagens satsningsområde 2021-2022

«Innen 01.06.2022 har pedagogisk leder sikret at alle barn på sin avdeling har et tilfredsstillende språkmiljø ved bruk av naturen».

Hvorfor?

- Mangelfull verbal kommunikasjon kan føre til konflikter.
- Å arbeide aktivt og systematisk med språk i barnehagen er en god strategi for å skape relasjoner og oppnå smidig og positivt samspill mellom barna i samvær og lek.
- Vi ønsker at alle barna får gode naturopplevelser, sammen med andre, som bidrar til å skape glede og er inkluderende fellesskap.
- Formålet med språkstimulering er å videreutvikle og forbedre barnas omsorgs og læringsmiljø, slik at alle barn får realisert sitt potensial for utvikling og læring

Kommunens satsningsområde 2020-2023

Alle Med – Notodden kommune «Med hjertet for alle og blick for den enkelte i et sosialt, faglig og inkluderende fellesskap» For barnehagene i Kongsbergregionen (Høgskolen i Innlandet)

ReKomp – Midt-Telemark kommune «Et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og dannelse» I samarbeid med Universitetet i Sør-ØstNorge (USN)

I Sauarhagene har vi valgt å lage et felles mål utifra Alle Med og ReKomp. Vi vil bruke en kompetansepakke «Språkstimulerende læringsmiljø» i vårt arbeid med inkluderende fellesskap

På vei til å bli en Naturbarnehage.....

Kjernen i naturglede handler om at barna blir sett, hørt og føler seg ivaretatt.

Gjennom mange gode naturopplevelser, lek og erfaring i skog og mark, utvikler barn et godt forhold til naturen. Dette gir igjen barn glede og lyst til å være ute. Gode naturopplevelser vil sette spor og påvirke dem gjennom resten av oppveksten. Dette gir dem et ønske om å ta vare på naturen. Dette kaller vi naturglede.

Fagområdet natur, miljø og teknologi er sentralt i en naturbarnehage og med vår læringsvenn Ute Mons setter det rammer for hverdagen til barna. Natur og naturopplevelser benyttes i alle fagområder, temaarbeid og prosjekter.

Et godt måltid

«Et godt måltid» - mer enn mat

Gjennom mat - og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

Rammeplanen (2017)

Læringsverkstedet har utviklet sitt eget matkonsept «Et godt måltid» i samarbeid med Arne Brimi og Ryflykekokken Frode Selvaag.

Mat er en viktig del av kulturer og måltidet gir barna og voksne anledning til å samles i fellesskap rundt bordet. «Et godt måltid» er mer enn mat. Det handler om mat, mattradisjoner og råvarer, men også om mat-laging og måltider som pedagogiske aktiviteter hvor vi inkluderer og legger til rette for barns medvirkning og deltagelse. I barnehagen er også måltider en viktig arena for arbeid med sosial kompetanse, barns vennskap og forebygging av mobbing.

Vi ønsker at barna skal bli glad i mat, våge å teste nye smaker, utvikle nye vaner, oppleve fellesskap, mestring og glede ved å klare selv, samles rundt bordet og dele måltidene med andre.

Hvordan jobber vi i vår barnehage?

- Vi har kokkegrupper hver uke, hvor barna er delaktige i matlagingen.

- Det serveres varm lunsj 2 ganger i uka.
- Varmmåltidet kan også flyttes ut i skogen.

«Måltidet er en arena for fellesskap, samspill, mestring, gode opplevelser og samtaler»

Et godt måltid
- mer enn mat

Samarbeid mellom barnehage og foreldre

«Sammen skaper vi en sosial læringsarena som setter gode spor» er vårt løfte til foreldrene. Foreldresamarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål. Samarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldremøter og samarbeidsutvalget. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får innflytelse i barnehagens arbeid med å skape et helhetlig omsorgs-, leke- og læringsmiljø for barnegruppen.

Bedre tverrfaglig innsats – BTI, tverrfaglige møter og kontaktmøter

«Bedre tverrfaglig innsats» (BTI) skal øke bevisstheten hos de ansatte i vår barnehage, som jobber med barn. Noen av disse barna har behov for ekstra oppmerksomhet og støtte i korte eller lengre perioder i livet. BTI skal sikre en tidlig innsats og medansvar for disse barna.

Som foreldre/foresatte er det viktig for dere å vite at barnehagen starter opp dette arbeidet - som et supplement til det vi allerede gjør. Vi ønsker med dette å øke kvaliteten på det arbeidet som gjøres i barnehagen med barn og unge, slik at de som trenger det skal få den hjelpen de har behov for.

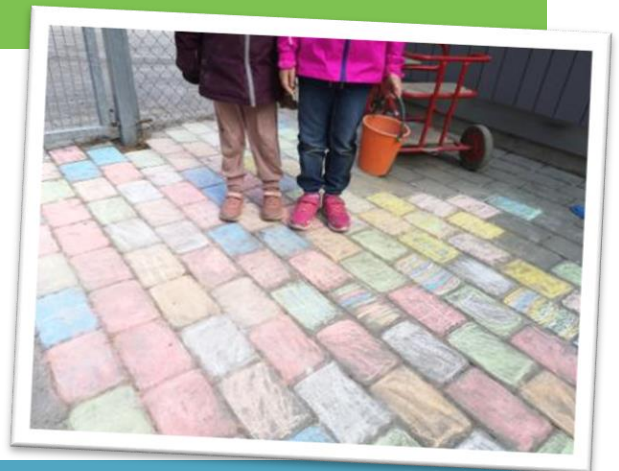
Foreldrenes medvirkning

Barnehagen representerer et komplimenterende miljø til hjemmet. Det er viktig med gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar i forhold til barnet.

I Sauarhagene skal det være lav terskel for å reflektere og undre seg sammen. Målet er å strebe etter best mulig livssituasjon for det enkelte barnet. Foreldrene oppfordres til å samarbeide og bidra til barnehagens innhold og planer.

Hvordan?

- Foreldresamtaler jevnlig
- Brukerundersøkelser
- Ha kontakt med personalet ved levering/henting
- MyKid
- Samarbeidsutvalg
- Foreldremøter

Foreldre skal påse at:

- Barnets garderobeplasser er ryddig og har relevant innhold.
- Informere om hvem som henter.
- Vogn, klær og annet medbrakt utstyr er sikkert.
- Smøre kulde- eller solkrem før levering.
- Barnet har ev. matpakke til frokost.
- Trafikksikkerhet følges opp.
- Barnehagen har siste oppdatering om tillatelser, kontaktinformasjon, helse etc.
- Følge opp og respektere frister og tidsplaner.
- Medvirke for barnehagens beste.
- Gi beskjed om barnets fravær og ferie.
- Følge opp barnehagens regler og retningslinjer.
- Barnet vasker hender ved ankomst, særskilt ved epidemier/sykdom.

Overganger

Ny i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet får en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid, slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

Før oppstart:

- Foreldremøte for nye barn
- Oppstartssamtale med pedagogisk leder før oppstart
- Besøk i barnehagen for nye barn

Fra små til storbarnsavdeling

I Læringsverkstedet vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn, og personalet når barnet bytter barnegruppe.

Hvordan?

- Overgangssamtaler mellom pedagogene
- Besøktider for barna
- Oppstartssamtaler mellom foresatte og pedagog

Tilrettelegging

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Til vår hjelp har vi

- BTI-modellen
- Ressursteam
- Tverrfaglig team
- Kontaktordning via kommunen/PPT
- PPT, Helsepsykeleier, barneverstjenesten

Fra barnehage til skole

For våre «skolestartere» har vi en intensjon om å gjøre det siste året i barnehagen litt spesielt. De skal oppleve den avsluttende tiden i barnehagen som spennende, utfordrende og en tid hvor iveren etter å erobre nye kunnskaper skyter fart (Veilederen fra eldst til yngst, 2009).

Hvordan?

- I samarbeid med barnas hjem skal barnehagen legge til rette for en god og trygg overgang til skolen.
- Se side 11 i årsplanen for mer info.

Samarbeid

Sauarhagene ønsker å være en del av samfunnets utvikling. Vi tar derfor imot praksiselever fra lokale ungdomsskoler og Notodden videregående, linje helse & oppvekst og barne & ungdomsarbeider.

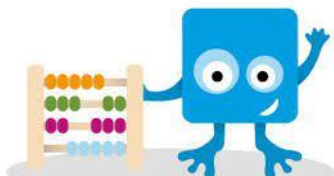
Skolestartere

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. (Rammeplan 2017)

Hvordan?

Barna skal også få lov til å øve seg på gjenkjenning/skrive eget navn, blyantgrep, klippe, kvantifisering, samt det å være gode vinnere/tapere ved spill og konkurranser.

Barna skal oppleve seg selv selvstendige i grunnleggende behov som do, stell og holde orden på seg og sitt.

Hvorfor?

I samarbeid med barnas hjem skal barnehagen legge til rette for en god og trygg overgang til skolen.

Risikofylt lek

Hva er risikofylt lek?

Denne typen lek kan være: balansere i høyden, klarte i trær/skrenter, aking, spikking, hugge med øks, lek i områder med bål, vann og høyder ol. Det er lett å argumentere for fordelene ved risikofylt lek når det gjelder motorisk utvikling.

Hvorfor risikofylt lek?

- Barn som erfarer risikofylt lek i tidlig alder utvikler robusthet, strategier for mestring og håndtering av eventuelle nederlag.
- Å gi barna gode mestringsopplevelser er viktig for utvikling av selvbildet og selvstilliten. Mestring skaper mer mestring.
- Leken styrker kondisjon, muskler og skjelett, og finmotorikken blir øvet via øye – hånd koordinasjon.
- Barna får øvelse i beregning av størrelse, avstand, fart og overflate.

Et tema vi har stort fokus på når vi skal bli en naturbarnehage, er risikofylt lek.

Personalet risikovurderer og definerer den risikofylte leken i vår barnehage.

Vi har rutiner og prosedyrer for personalet dersom et barn skulle være utheldig i leken.

Barnehagen skal bidra til at barna opplever trivsel, glede og mestring ved allsidig bevegelseserfaringer inne og ute, året rundt.

Barnas motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper skal videreutvikles. Videre skal barna få oppleve å vurdere og mestre risikolek gjennom kroppslige utfordringer.

Personalet skal være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring.

Trafikksikker Barnehage

Den beste trafikkopplæringen skjer i nærmiljøet sammen med gode rollemodeller.

Ifølge *Rammeplanen for barnehager* skal nærmiljøet brukes for å gi barna opplevelser, utfordringer og kunnskaper. Barns evne til å tenke og resonnere har stor innflytelse på hvordan de opptrer i trafikken.

Sauarhagene barnehage har et samarbeid med NAF og bruker NAFFENS trafikkboks i møte med barna.

Vi har sykkeldag med fokus på trafikkregler og sikkerhet hvert år. Opplegget for disse varierer fra år til år og det kan være en forskjell mellom aldersgruppene.

Skolestarterne blir hentet av NAF og får en dag med trafikkopplæring på NAF minibanen i Skien.

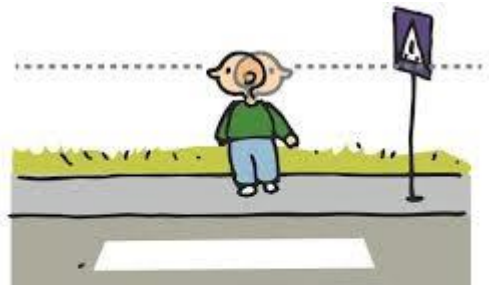

Foreldre skal:

- Barn skal aldri forlate barnehagen uten en voksen.
- Voksne påser at porten alltid er stengt.
- INGEN barn åpner/lukker porten eller klatrer over gjerdet.
- Barn skal alltid være sikret i bil etter gjeldende forskrifter til enhver tid.
- Slår av motoren når du forlater bilen – tomgangskjøring er ikke tillatt.
- Foreldre er rollemodeller til gode holdninger som gjelder hjelm-, refleks-, beltebruk og trafikkregler.

Barnehagen tar direkte kontakt dersom vi observerer at retningslinjer ikke blir etterfulgt.

⇒ Foreldre får informasjon om at Sauarhagene Barnehage er en trafikksikker barnehage og hva det innebærer ved oppstart.

Trafikkopplæring handler om:

Regler for fotgjengere	Lære om skilt	Kryssing av gate/vei	Refleks, hjelm, bilbelte
• Alltid bruk refleksvest utenfor barnehagen. • Leievenn når vi går på tur. • Voksne nevner symboler, skilt, veimerking og snakker om holdninger underveis på tur. • Voksne opptrer som gode rollemodeller i alle situasjoner.	• Pedagogisk verktøy: Naffens trafikkboks (NAF) • Snakker, reflekterer, leker og lærer, på turer og i barnehagen, om ulike skilt og hva disse betyr og symboliserer.	• Vi stopper alltid når vi krysser en vei uansett om det er gangfelt eller ikke. • Vi er bevisste på hvilke veier som er tryggest. • Voksne skjermer veien dersom det er en stor barnegruppe eller behov for ekstra tid. • En voksen foran/bak.	• Alltid bruk refleksvest utenfor barnehagen. • Oppfordrer foreldre til å påse at barna har sikkert/tilpasset utstyr ved kjøring til/fra barnehagen.. • Bilbelte på bussturer.

Vår pedagogiske virksomhet

Våre arbeidsmåter

Barnehagen benytter ulike arbeidsmåter for å ivareta enkeltbarn, barnegruppa og lokalmiljø.

I Sauarhagene har vi fokus på rollen som medskaper i barnas hverdag. Vi skal være aktive når vi er sammen med barna. Barnehagen er en lærende organisasjon og vi vil systematisk gjennom året arbeide for videreutvikling personalgruppa. Alt for å ha et best mulig tilbud for våre barn.

Prosjektarbeid: tar utgangspunkt i barns initiativ/interesser, deres undring leder utviklingen av innhold og prosessen i prosjektet. Dette er en måte hvor barns medvirkning kan ses i praksis i barnehagen.

Temaarbeid: Styrer og pedagoger utarbeider innhold og prosess i samarbeid med barnehagens øvrige medarbeidere.

Repetisjon: Repetering av kjernestoffet i våre 5 fagtemaer. Læringsvennene symboliserer temaene. Vår virksomhet bygger på daglige rutiner som gjentas og gir trygghet.

Spiralprinsippet: Sikrer en systematisk, helhetlig og kontinuerlig utvikling av barns ferdigheter, kunnskap og læring innenfor alle fagtemaer. Vi legger til rette for at barna utvikler seg gradvis og sikrer progresjon i arbeidet. Barna skal kunne glede seg over opplevelser i hverdagen, og samtidig ha noe å se frem til.

Digital praksis: Digital praksis i Sauarhagene handler om å utøve digital dømmekraft og legge til rette for barnas utforskning. Vi bruker internett aktivt for å undre, lære og innhente informasjon sammen med barna. Personalet lager filmer fra ulike tema i barnehagen, for dokumentasjon ut mot bl.a. foreldre og personalarbeid. Vi bruker bl.a. vilt-kamera, Bee-bot og Easy-scop til utforskning sammen med barna.

Barna er med på å ta bilder og film når de er på tur, for samtale og videre arbeid i barnehagen

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet. Barnehagen er forpliktet til å begrunne, planlegge, vurdere og dokumentere at det pedagogiske arbeidet er i tråd med Barnehageloven og Rammeplanen.

Dokumentasjon

Rammeplanen fastslår at dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet inngår som en viktig del av barnehagens arbeid. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

- Personalet dokumenterer barnas hverdag på avdelingen i form av utstilling av barnas produkter og bilder fra prosessen.
- Bilder/video på MyKid daglig/ukentlig
- Referat fra foreldresamtaler.
- Barnehagen makulerer alt når barna slutter i tråd med arkiveringsloven.

Vurdering

Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen (Kunnskapsdepartementet, 2017). Pedagogiske evalueringer som grunnlag for vurdering.

- Barnehagen bruker digitale verktøy for bildedeling med barnas hjem for at barna selv skal kunne sette egne ord på sine opplevelser fra barnehagehverdagen.
- Vi gjør stadig justeringer i planer etter barnas interesser og innspill.
- Prosjekter, aktiviteter og arrangementer evalueres sammen med barna.

Rammeplanens 7 fagområder = Læringsverkstedets 5 fagtema

Rammeplanen gir føringer for et helhetlig arbeid som skal sikre alle barn gode utviklingsmuligheter og trivsel. Barnehagens pedagogiske tilbud skal romme innhold fra rammeplanens syv fagområder.

Vi arbeider systematisk og kontinuerlig med alle rammeplanens fagområder. Læringsverkstedet har valgt å fortolke og sette rammeplanens syv fagområder sammen til fem fagtemaer. Det bidrar til god organisering og progresjon i vårt pedagogiske arbeid. Hvert fagtema har et eget ikon som går igjen i materiell som barnehagen bruker i sitt arbeid. Rammeplanens fagområde Kropp, bevegelse, mat og helse er en del av selve kjernen i vårt pedagogiske konsept og inngår i alle fagtemaene.

Hjertekultur er utviklet av Læringsverkstedet som et verktøy for barnehagens arbeid med sosial kompetanse innen kategoriene JEG, DU og VI. Hjertekultur er for oss formålsparagrafen i praksis. Det dekker rammeplanens fagområde *Etikk, religion og filosofi*. Gjennom Hjertekultur dannes et godt grunnlag for livsmestring og barna rustes for å tåle livet.

Språk dekker rammeplanens fagområde *Kommunikasjon, språk og tekst* og inneholder alle elementene som sikrer at barnehagen arbeider med et godt språkmiljø og språkutvikling for alle barn. Fagtemaet Språk inngår som en naturlig del i alt av barnehagens arbeid og hverdagsaktiviteter

Kreativitet favner barnehagens arbeid med rammeplanens fagområde *Kunst, kultur og kreativitet*. Kreativitet er et viktig fagtema og inngår i store deler av vårt pedagogiske arbeid.

Natur dekker rammeplanens fagområder *Natur, miljø og teknikk* samt *Nærmiljø og Samfunn*. *Kropp, bevegelse, mat og helse* er også del av fagtemaet Natur. Barna får erfaringer og opplevelser med ulike sider av fagtemaet.

Matte rommer innholdet i rammeplanens fagområde *Antall, rom og form*. Barnehagens arbeid med fagtemaet Mattelek lar barn leke og erfare matematikk på en variert måte og skal gi en begynnende matematisk forståelse.

Bevegelse Rammeplanens fagområde *Kropp, bevegelse, mat og helse* ligger i stammen i vårt pedagogiske tre, og inngår i alle fagtemaene.

Fagtema	1-2 år	3-4 år	Skolestarterne
Språk	• Bruke bildebøker som verktøy • Lage installasjoner som inspirerer til en type lek • Språkposer i ulike temaer • Regler, rim og sanger systematisk gjennom dagen	• Stimulere fortellergleden • Bli kjent med ulike rim, regler og sanger knyttet til ulike temaer. • Barna bades daglig i språk • IKT – barna tar egne bilder og filmer med kamera og iPad	• Gjenkjenne og skrive sitt eget navn • Opparbeide evnen til å lytte, skille mellom, og uttale ulike lyder • Gjenfortelle og skape tekst • IKT – barna er med på å dokumentere turer og aktiviteter ved bruk av kamera og iPad
Natur	• Oppleve årstidene • Finne småkryp • Korte turer • Leke med ulike naturmaterialer som f.eks. sand, vann, jord, pinner, stein, blomster og blader. • Grunnleggende motoriske ferdigheter • Spise mat ute	• Kunnskap om årstidene • Finne småkryp og benevne dem • Gå korte og lengre turer • Utforske med ulike elementer som vann, planter, insekter og mineraler • Kroppskontroll og mestring • Spise mat på tur	• Studere årstidene • Kunnskap om småkryp • Kunne gå lengre turer • Eksperimentere med ulike elementer som vann, planter, insekter og mineraler • Utholdenhet/aktivitet med høyere intensitet, pulsøkning og mestring • Lage mat på tur
Hjerte-kultur	• Få kjennskap til sin identitet: Hvem er jeg? • Trygghet gjennom tilknytning • Bli møtt på følelsesuttrykk • Hjertesamlinger • Tilstedeværende voksne • En dagsrytme etter barnas behov	• Lære om egne følelser og hvordan de selv og andre uttrykker dem: Hvem er jeg? • Lære å ta kontakt med andre barn på en positiv måte og dele på leker og utstyr: Hvem er du? • Hjertesamlinger • Voksne som gode rollemodeller for respekt og omsorg • Lekegrupper	• Utvikle en positiv selvfølelse og et realistisk selvilde: Hvem er jeg? • Lære å ta kontakt med andre barn på en positiv måte og lære hvordan man kan bli venner igjen når man har kranglet: Hvem er du? • Lære å fungere sammen med andre barn i en gruppe og lage plass for masse glede fylt lek: Hvem er vi? • Hjertesamlinger • Lekegrupper
Matematikk	• Øve på enkel turtaking • Bli kjent med runding, trekant og firkant • Bli kjent med å telle fra 1 – 5 • Gjenkjenne dagsrytmen	• Overganger i dagsrytme • Ukedager • Sortere ulike naturmaterialer i størrelse, form, farge og antall • Rekkefølge og plasseringer	• Bruke naturen som læringsarena for matematisk læring • Få forståelse for tallmengde • Gjenkjenne mengden på terning, mer avanserte brettspill, kort og puslespill • Sortering
Kreativitet	• Utforske ulike materiell og teknikker med vekt på naturmaterialer • Bli kjent med primærfargene	• Uttrykke seg gjennom ulikt materiell med vekt på naturmaterialer • Lære om du ulike fargene og bli kjent med fargesirkelen • Hyttebygging	• Lære om fargesirkelen og blanding av farger • Klippe, lime og få ett hensiktsmessig blyantgrep • Få kjennskap til å skape noe selv ved hjelp av f.eks. hammer, sag og kniv
Lek og bevegelse	• Musikk og bevegelsesglede • Sanseinntrykk • Følelser • Få oppleve glede, og få gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider	• Øve på å se sammenheng mellom klær og vær • Utvikle forståelse for ulike tradisjonsleker og organisert lek • Lære om kroppsdeler	• Trene på å klare seg selv gjennom hverdagen ved å gå på toalett, på/avkledding, lage og rydde • Musikk, bevegelse, sang og dans • Få begynnende kunnskap om kroppens funksjoner, og knytte begreper opp mot kroppen og ulike bevegelser

Årshjul for Sauarhagene

Uke	Måned	Hva	Fagtema
31	Aug	Oppstart for nye barn	Hjertrud
32	Aug	Vennskapsuke	
33	Aug	Vennskapsuke / planleggingsdager 16. – 17. august	
34	Aug	Vennskapsuke	
35	Aug	Vennskapsuke	
36	Sept	Foreldremøte	
37	Sept	Foreldremøte	
38	Sept	Brannvernuke	Ute-Mons
39	Sept		
40	Okt	SU- møte	
41	Okt	Skoleferie	
42	Okt		
43	Okt	FN-dagen: Barns rettigheter	
44	Okt	Planleggingsdag 5. november	
45	Nov	Foreldresamtaler	Beveg-Else
46	Nov	Foreldresamtaler	
47	Nov	Foreldresamtaler	
48	Nov	Foreldresamtaler	
49	Des	Adventsamling	
50	Des	Adventsamling/Lucia	
51	Des	Adventsamling/Nissefest	
52	Des	Hjuksebø stengt – samles på Nordagutu	Farge-Paletta
1	Jan	Oppstart nytt år	
2	Jan		
3	Jan		
4	Jan		
5	Jan		
6	Feb	Samefolkets dag	
7	Feb		Rime-Rolf
8	Feb	Skoleferie	
9	Feb		
10	Mars	Foreldresamtaler / planleggingsdag 5. mars	
11	Mars	Foreldresamtaler	
12	Mars	Foreldresamtaler	
13	Mars	Foreldresamtaler	
14	April	Påskefrokost/lunsj	Telle-Tariq
15	April	Hjuksebø stengt – samles på Nordagutu	
16	April		
17	April	Planleggingsdag 27. april	
18	April		
19	Mai		
20	Mai	17. mai	
21	Mai		Barnas valg
22	Mai	Foreldremøte nye barn	
23	Juni	Trafikkuke	
24	Juni	Sommerfest	
25	Juni		
26	Juni		
27	Juli	Hjuksebø stengt – samles på Nordagutu	
28	Juli	Hjuksebø stengt – samles på Nordagutu	
29-30	Juli	Sommerferie – barnehagen stengt	

Lov og forskrifter

- Lov om barnehager (barnehageloven) (2018)
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)

Læringsverkstedets dokumenter

- Verdiplattform
- Veilederen «Vår pedagogikk»
- «Et godt måltid» veileder
- «Handlingsplan mot mobbing i barnehagen»
- Virksomhetsplan

Veileder fra Kunnskapsdepartementet

- Fra eldst til yngst, overgang barnehage-skolen (2008)

Veiledere fra Utdanningsdirektoratet

- Håndtering av kriser og sorg i barnehagen (2014)
- Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat (2013)
- Barns trivsel – voksnes ansvar, veileder om forebyggende arbeid mot mobbing i barnehagen (2012)

Lenker til aktuelle hjemmesider

- [Læringsverkstedet](#)
- [Regjeringen/Kunnskapsdepartementet/Barnehage](#)
- [Utdanningsdirektoratet/Barnehage](#)
- [PBL - Private barnehagers landsforbund](#)